

Sygn. akt IV Pa 36/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Katarzyna Antoniak (spr.)
Sędziowie:	SSO Jacek Witkowski SSO Jerzy Zalański
Protokolant:	st.sekr.sądowy Iwona Chojecka

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2013 r. w Siedlcach

na rozprawie, sprawy z powództwa M. D.

przeciwko I Liceum Ogólnokształcącemu im. A. M. w W.

o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne i odszkodowanie z tytułu naruszenia zasady równego traktowania

na skutek apelacji powoda M. D.

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 marca 2013r. sygn. akt IV P 325/12

I. oddala apelację;

II. odstępuje od obciążania M. D. kosztami postępowania za II instancję.

Sygn. akt: IV Pa 36/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 27 marca 2013r. Sąd Rejonowy w Siedlcach oddalił powództwo M. D. skierowane przeciwko I Liceum Ogólnokształcącemu im. A. M. (2) w W. o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne i odszkodowanie z tytułu naruszenia zasady równego traktowania, a także odstąpił od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego

Rozstrzygnięcie to było wynikiem następujących ustaleń i wniosków Sądu Rejonowego:

W pozwie skierowanym przeciwko I Liceum Ogólnokształcącemu im. A. M. (2) w W. powód M. D. domagał się uznania za bezskuteczne wypowiedzenia umowy o pracę lub przywrócenia do pracy w razie upływu okresu wypowiedzenia i zasądzenia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy. Uzasadniając pozew powód wskazał, że jest nauczycielem dyplomowanym z prawie 29-letnim stażem pracy zatrudnionym na podstawie mianowania. Pracę rozpoczął w 1983r. w Szkole Podstawowej w J.. W latach 1989 – 1991 pełnił funkcję dyrektora Szkoły Podstawowej w P.. Następnie

pracował w Kuratorium (...) w S. Oddział (...) w W. jako wizytator w latach 1991–1996. W dniu 1 października 1996r. został zastępcą dyrektora pozwanego. W latach 2001–2006 pracował jako nauczyciel informatyki i matematyki u pozwanego oraz jako doradca informatyki i matematyki w (...) Ośrodku (...) w W.. W 2006r. został dyrektorem pozwanego. W roku szkolnym 2011/2012 pracował u pozwanego na stanowisku nauczyciela technologii informacyjnej w wymiarze 14 godzin dydaktycznych i 5 godzin w bibliotece szkolnej przy obsłudze komputerów. Powód wskazał, że podnosił swoje kwalifikacje, w tym podejmując studia podyplomowe. Posiada wyróżniającą ocenę pracy zawodowej. Rzadko korzysta ze zwolnień lekarskich. W ciągu ostatnich 6 lat przebywał na zwolnieniach lekarskich 11 dni. W dniu 29 maja 2012r. otrzymał wypowiedzenie umowy o pracę z powodu zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole i zmiany planu nauczania uniemożliwiającej dalsze zatrudnienie na stanowisku nauczyciela. W ocenie powoda istnieje możliwość dalszego jego zatrudnienia, gdyż posiada kwalifikacje do nauczania matematyki i uczył tego przedmiotu u pozwanego przez 4 lata. Pozostali nauczyciele przedmiotów informatycznych posiadają kwalifikacje do nauczania jeden – matematyki, a drugi – wychowania fizycznego. Pierwszy otrzymał możliwość uzupełnienia etatu w innej szkole, a drugi – nauczania wychowania fizycznego. W ocenie powoda w projekcie organizacyjnym na rok szkolny 2012/2013 liczba godzin przedmiotów informatycznych, matematyki oraz wychowania fizycznego zapewnia wszystkim nauczycielom cały etat i pozostają jeszcze godziny ponadwymiarowe. Ponadto podniósł zarzut pośredniej dyskryminacji ze względu na wiek, gdyż według dyrektora pozwanego może on przejść na emeryturę nauczycielską, co nie jest do końca zgodne z prawdą, gdyż w takiej sytuacji musiałby przenieść składki z OFE do ZUS, ponadto przy uwzględnieniu nieskładkowego okresu studiów, przy naliczaniu emerytury zastosowanoby niekorzystny dla niego przelicznik. Jego zdaniem z uwagi na wiek został potraktowany mniej korzystnie niż inni pracownicy. Powód podniósł również zarzut otrzymania wypowiedzenia umowy o pracę w czasie usprawiedliwionej nieobecności w pracy.

W piśmie procesowym z dnia 21 czerwca 2012r. powód rozszerzył żądanie pozwu o zasądzenie kwoty 5.000 zł tytułem odszkodowania za naruszenie obowiązku równego traktowania w zakresie rozwiązania stosunku pracy oraz zasądzenie kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Uzasadniając stanowisko pozwany wskazał, że w roku szkolnym 2012/2013 nastąpi zmniejszenie liczby oddziałów (z 8 do 7 oddziałów klas pierwszych) i zmiana planu nauczania wynikająca ze zmiany ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (w przypadku technologii informacyjnej z 2 do 1 godziny tygodniowo na oddział). Ponadto rekrutacja na dzień 12 lipca 2012r. ograniczyła liczbę klas pierwszych do 6 oddziałów. W roku szkolnym 2011/2012 dwóch pozostałych nauczycieli tego przedmiotu miało przydzielonych 19 i 4/56 godzin tygodniowo, a w roku szkolnym 2012/2013 będą mieli przydzielone po 9 tygodni tygodniowo. Pozwany opracował kryteria doboru nauczycieli do zwolnienia, z którymi nauczyciele zostali zapoznani podczas Rady Pedagogicznej w dniu 21 maja 2012r. Kryteria te były obiektywne i niedyskryminujące. Pozwany wskazał, że w szkole nie istnieje potrzeba dokonywania zmian w zakresie nauczania matematyki, a dyrektor winien oceniać możliwości zapewnienia nauczycielowi dalszego zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy z punktu widzenia jego specjalności, tj. przedmiotu, którego nauczyciel dotąd nauczał zgodnie z kwalifikacjami. Wyjątkowo, gdy jest to uzasadnione brakami kadrowymi i nie stoi w sprzeczności z dobrem uczniów, dyrektor może rozważać uzupełnienie nauczycielowi brakujących do pełnego etatu godzin za pomocą godzin odebranych nauczycielom innych specjalności. Jednakże u pozwanego matematyki uczą wykwalifikowani nauczyciele tego przedmiotu, posiadający tytuły magistrów z matematyki z przygotowaniem pedagogicznym, dysponujący wieloletnim doświadczeniem w nauczaniu tego przedmiotu w klasach, które zdawały ten przedmiot na maturze. Powód posiada niższe kwalifikacje, gdyż jest magistrem inżynierem rolnictwa, który ukończył II semestralne studia podyplomowe z zakresu nauczania matematyki w liceum oraz posiadający zerowe doświadczenie w zakresie przygotowania uczniów do matury z tego przedmiotu. Powód uczył matematyki przez 3 lata, lecz w klasie, w której żaden z uczniów nie przystępował do zdawania tego przedmiotu na maturze. Natomiast fakt, że jeden z nauczycieli informatyki ma możliwość uzupełnienia etatu w innej szkole świadczy o zasadności zastosowania przepisu art. 20 ust. 1 pkt 2 KN. Pozwany zaprzeczył, aby wypowiedzenie stosunku pracy nastąpiło wyłącznie z powodu osiągnięcia przez powoda wieku emerytalnego i nabycia prawa do emerytury. Nabycie uprawnień emerytalnych stanowiło jedynie kryterium pomocnicze przy

typowaniu pracowników do zwolnienia, zaś właściwą przyczyną zwolnienia są zmiany organizacyjne w zakładzie pracy powodujące konieczność redukcji etatów. Taka sytuacja w orzecznictwie jest traktowana jako brak dyskryminacji ze względu na wiek pracownika. Co do zarzutu doręczenia pisma o wypowiedzeniu stosunku pracy w czasie usprawiedliwionej nieobecności powoda w pracy, pozwany wskazał, że z orzecznictwa wynika możliwość rozwiązania stosunku pracy z przyczyn wskazanych w art.20 ust.1 pkt 2 KN w przypadku nieobecności pracownika w pracy.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powód był zatrudniony w I Liceum Ogólnokształcącym im. A. M. (2) w W. w oparciu o stosunek pracy na podstawie mianowania od 1 marca 1987r. W roku szkolnym 2011/2012 pracował on na stanowisku nauczyciela technologii informacyjnej w wymiarze 14 godzin dydaktycznych i 5 godzin w bibliotece szkolnej przy obsłudze komputerów. Dwóch pozostałych nauczycieli tego przedmiotu miało przydzielonych odpowiednio K. M. 19 godzin tygodniowo i P. J. 4/56 godzin tygodniowo. W roku szkolnym 2012/2013 nastąpiło zmniejszenie liczby oddziałów (z 8 do 7 oddziałów klas pierwszych) i zmiana planu nauczania wynikająca ze zmiany ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (w przypadku technologii informacyjnej z 2 do 1 godziny tygodniowo na oddział). Z tego powodu zaszła konieczność ograniczenia zatrudnienia w zakresie nauczania technologii informacyjnej. W tym celu pracodawca opracował kryteria doboru nauczycieli do zwolnienia, z którymi nauczyciele zostali zapoznani podczas Rady Pedagogicznej w dniu 21 maja 2012r. Zgodnie z tymi kryteriami powód został oceniony najniżej spośród trzech nauczycieli technologii informacyjnej. W okresie od 25 maja 2012r. do 1 czerwca 2012r. powód przebywał na zwolnieniu lekarskim i w trakcie tego zwolnienia – w dniu 29 maja 2012r. otrzymał wypowiedzenie umowy o pracę z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, który upłynął w dniu 31 sierpnia 2012r. Jako przyczynę swej decyzji pracodawca wskazał zmiany organizacyjne powodujące zmniejszenie liczby oddziałów w szkole i zmiany planu nauczania uniemożliwiające dalsze zatrudnienie na stanowisku nauczyciela oraz powołał się na treść art.20 ust.1 pkt 2 KN.

W przedstawionym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za nieuzasadnione. Badając w pierwszej kolejności zasadność i prawdziwość przyczyny oświadczenia pozwanego o wypowiedzeniu powodowi stosunku pracy Sąd uznał, że oświadczenie to było uzasadnione. Wskazał, że zgodnie z art.30§4 kp w oświadczeniu pracodawcy o wypowiedzeniu umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony powinna być wskazana przyczyna uzasadniająca wypowiedzenie umowy, przy czym przyjmuje się, że przyczyna powinna wskazywać w sposób konkretny zdarzenie lub zdarzenia, względnie okoliczności, które zdaniem pracodawcy, uzasadniają wypowiedzenie umowy o pracę. Przyczyna ta powinna być więc rzeczywista, obiektywna i konkretna. Zgodnie z art.20 ust.1 pkt 2 ustawy z 26 stycznia 1982r. - Karta Nauczyciela dyrektor szkoły w razie zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole lub zmian planu nauczania uniemożliwiających dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć rozwiązuje z nim stosunek pracy lub, na wniosek nauczyciela, przenosi go w stan nieczynny. Poprzez treść art.91c ust.1 ustawy wskazane wyżej przepisy kodeksu pracy stosuje się w zakresie spraw wynikających ze stosunku pracy, nieuregulowanych przepisami tej ustawy. Sąd Rejonowy wskazał, że w sprawie bezsporne okazało się, że u pozwanego nastąpiło zmniejszenie liczby oddziałów w szkole o jeden oddział. Przyznał to sam powód, a ponadto wynika to z arkusza organizacyjnego na rok szkolny 2012/2013 i zeznań dyrektora pozwanego. Między stronami nie było również sporu co do tego, że nastąpiła zmiana planu nauczania wynikająca ze zmniejszenia się liczby oddziałów oraz zmiany podstawy programowej w zakresie przedmiotu, którego nauczał powód w dniu otrzymania wypowiedzenia stosunku pracy ,tj. technologii informacyjnej (z 37,57 godzin do 18 godzin tygodniowo). Zatem przyczyna wskazana w wypowiedzeniu powodowi stosunku pracy okazała się prawdziwa. Za kwestię wymagającą zbadania Sąd Rejonowy uznał fakt wytypowania powoda do zwolnienia spośród nauczycieli technologii informacyjnej – w kontekście przyjętych kryteriów wyboru do zwolnienia oraz zagadnienie, czy pracodawca miał możliwość uzupełnienia powodowi etatu poprzez przydział godzin nauczania innego przedmiotu ,tj. matematyki. Dla oceny prawidłowego zastosowania kryteriów wyboru do zwolnienia Sąd za miarodajny i decydujący uznał moment dokonania wypowiedzenia powodowi stosunku pracy. Wskazał, że w przedmiotowej sprawie pracodawca sprecyzował i poinformował nauczycieli o przyjętych kryteriach doboru pracowników do zwolnienia w trybie art.20 ust.1 Karty Nauczyciela podczas posiedzenia Rady Pedagogicznej w dniu 21 maja 2012r. Jako kryteria doboru przyjęto: kwalifikacje zawodowe, staż pracy, podstawę nawiązania stosunku pracy, dorobek zawodowy, dyspozycyjność, umiejętności dydaktyczne i wychowawcze oraz sytuację rodzinną, uprawnienia emerytalne i dodatkowe źródło

dochodów. W ocenie Sądu Rejonowego tak opracowane kryteria nie są ani dowolne, ani nie naruszają zasady równego traktowania pracownika (art.11² kp) lub zasady niedyskryminacji (art.11³ kp). Uwzględniają bowiem kompleksowo sytuację zawodową i osobistą każdego z pracowników poddanych ocenie pod kątem wytypowania do zwolnienia. Nadto powód nie kwestionował tych kryteriów, a jego zastrzeżenia dotyczyły jedynie konkretnej zawartości każdego z nich. Zdaniem Sądu pierwszej instancji pozwany wykazał, że kwalifikacje zawodowe powoda oraz ocena jego pracy były najniższe spośród trzech nauczycieli technologii informacyjnej. Jeżeli chodzi o kwalifikacje zawodowe, to powód posiada kwalifikacje najmniej przydatne do nauki uczniów pozwanego, gdyż jest magistrem rolnictwa, podczas gdy pozostali nauczyciele są magistrami matematyki lub informatyki. Powód posiada kwalifikacje do nauczania jedynie technologii informacyjnej, podczas gdy pozostali nauczyciele są tzw. dwuprzedmiotowcami (odpowiednio w zakresie informatyki lub wychowania fizycznego). Jeżeli chodzi o ocenę i dyscyplinę pracy powoda, to na jego niekorzyść w porównaniu z pozostałymi nauczycielami technologii informacyjnej przemawiają: niezasadne i wcześniejsze zwalnianie uczniów z lekcji, brak informacji o tych okolicznościach w dzienniku lekcyjnym, niezróżnicowane i niesystematyczne ocenianie uczniów, w tym nieprzestrzeganie przepisów przedmiotowego systemu oceniania (ps) i wewnątrzszkolnego systemu oceniania (wso), a także niewymaganie prowadzenia przez uczniów zeszytów przedmiotowych. W tym zakresie Sąd Rejonowy oparł się na zeznaniach dyrektora pozwanego oraz świadków w osobach nauczycieli zatrudnionych u pozwanego. Relacje tych osób są Sąd uznał za logiczne i wzajemnie się uzupełniające oraz znajdujące potwierdzenie w treści dokumentów w postaci wyciągów z dzienników oraz wyciągu z protokołów dotyczących kontroli dzienników lekcyjnych. Sąd pierwszej instancji uznał, że o niewłaściwym podejściu powoda do obowiązków pracowniczych świadczy także fakt jego nieobecności na święcie z okazji dnia patrona pozwanego. W tym zakresie powód przedstawił nieprzekonujące wyjaśnienie, że nie był w stanie ustalić godziny rozpoczęcia tej uroczystości. Zarówno z zeznań dyrektora pozwanego, jak i doświadczenia życiowego jednoznacznie wynika, że pełna informacja o godzinie rozpoczęcia najważniejszej dla szkoły uroczystości jest znana jej pracownikom odpowiednio wcześniej. Z kolei za okoliczność przemawiającą za wytypowaniem powoda do zwolnienia Sąd uznał fakt nabycia przez niego uprawnień do emerytury przyznający mu źródło utrzymania po ustaniu stosunku pracy. Reasumując, Sąd Rejonowy stwierdził, że pozwany zasadnie wytypował powoda do wypowiedzenia mu stosunku pracy spośród trzech nauczycieli technologii informacyjnej. Zweryfikowane w trakcie procesu kryteria wyboru do zwolnienia z pracy potwierdziły niższe kwalifikacje zawodowe i merytoryczne powoda, a jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8.03.2012r. (III PK 52/11, OSNP 2012/3-4/34) „Wybór nauczyciela do rozwiązania stosunku pracy - w razie spełnienia przesłanek z art.20 ust. 1 ustawy z 1982r. - Karta Nauczyciela - może być zakwestionowany przez sąd jedynie w przypadku oceny, że był on dowolny lub dyskryminujący”. Sąd Rejonowy nie podzielił ponadto argumentacji powoda, że posiada on kwalifikacje do nauczania matematyki, co miałoby uzasadniać uzupełnienie mu etatu godzinami zajęć z tego przedmiotu tak, aby nie zaszła konieczność wypowiedzenia mu stosunku pracy. Sąd wskazał tu, że zgodnie z treścią art.9 ust.1 pkt 1-3 Karty Nauczyciela stanowisko nauczyciela może zajmować osoba, która posiada wyższe wykształcenie z odpowiednim przygotowaniem pedagogicznym lub ukończyła zakład kształcenia nauczycieli i podejmuje pracę na stanowisku, do którego są to wystarczające kwalifikacje, przestrzega podstawowych zasad moralnych oraz spełnia warunki zdrowotne niezbędne do wykonywania zawodu. Warunek posiadania wyższego wykształcenia oznacza wymóg ukończenia studiów wyższych (magisterskich lub studiów pierwszego stopnia). Szczegółowe kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowisk nauczycieli w poszczególnych typach szkół i placówek ustala m. in. rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 12 marca 2009r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 50, poz. 400 ze zm.). Rozporządzenie to wprowadziło wymóg ukończenia studiów o kierunku, którego zakres - określony w standardzie kształcenia dla danego kierunku - w grupie treści podstawowych i kierunkowych obejmuje treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć. W przypadku ukończenia studiów wyższych o kierunku innym niż nauczany przedmiot kwalifikacje do jego nauczania można również uzyskać przez ukończenie studiów podyplomowych z zakresu nauczanego przedmiotu prowadzonych przez szkołę wyższą. Ich program, czas trwania oraz warunki rekrutacji są ustalane przez samą uczelnię. Nie każde jednak studia podyplomowe dają kwalifikacje, chociaż nie ma formalnego podziału na studia o charakterze kwalifikacyjnym i doskonalącym. Taka wykładnia §2 ust.1 pkt 3 w/w rozporządzenia i użytego zwrotu „studia podyplomowe w zakresie nauczanego przedmiotu lub

prowadzonych zajęć” została potwierdzona przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w pismach z 30 listopada 2012r. i 17 stycznia 2013r. Powód w dniu 30 sierpnia 1999r. ukończył w Wyższej Szkole Rolniczo – (...) na Wydziale Chemiczno-Matematycznym dwusemestralne studia podyplomowe w zakresie „Matematyka w liceum”, przy czym z informacji tej uczelni noszącej obecnie nazwę (...) Przyrodniczo – Humanistyczny w S. Wydział Nauk Ścisłych z 3 września 2012r. studia, które ukończył powód, przeznaczone były dla nauczycieli matematyki w liceach, ich celem było przygotowanie nauczycieli matematyki do nauczania w zreformowanej szkole i nie były to studia kwalifikacyjne, w wyniku których absolwent uzyskuje formalne kwalifikacje. Mając na uwadze w/w argumenty, w tym informacje Ministerstwa Edukacji Narodowej, Sąd Rejonowy uznał, że ukończone przez powoda studia podyplomowe miały charakter doskonalący, a nie kwalifikacyjny ,tj. nadający uprawnienia do nauczania przez powoda matematyki. Tym samym Sąd pierwszej instancji stwierdził, że powód nie posiada uprawnień do nauczania tego przedmiotu, a zatem pracodawca nie był zobligowany do przydzielenia mu godzin matematyki z puli godzin ponadnormatywnych pozostałych nauczycieli uczących tego przedmiotu. W tym miejscu Sąd Rejonowy wskazał na Sąd Najwyższy, który w wyroku z 12 lipca 2001r. (I PKN 549/00, OSNP 2003/11/271) stwierdził, że „Niemożność dalszego zatrudnienia w pełnym wymiarze zajęć jako przesłankę przeniesienia nauczyciela w stan nieczynny (art.20 ust.1 ustawy z 26 stycznia 1982r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz. U. z 1997r. Nr 56, poz. 357 ze zm.) należy odnosić do przedmiotu nauczanego dotąd przez nauczyciela, a wyjątkowo tylko można brać pod uwagę inne przedmioty, do nauczania których ma kwalifikacje, jeżeli w szkole występuje potrzeba dokonania zmian w tym zakresie, podyktowana dobrem uczniów lub brakami kadrowymi”. Tymczasem w przedmiotowej sprawie powód nie posiada uprawnień do nauczania matematyki, zatem niemożność dalszego zatrudnienia w pełnym wymiarze zajęć jako przesłankę wypowiedzenia mu stosunku pracy należy odnosić jedynie do przedmiotu nauczanego dotąd przez niego, tj. techniki informacyjnej. Ustaleń tych nie podważa fakt posiadania przez powoda uprawnień do bycia ekspertem MEN do spraw awansu zawodowego nauczycieli – przedmioty: matematyka i informatyka oraz egzaminatorem do przeprowadzenia egzaminu z matematyki. Przepis art.9 ust.1 pkt 1-3 Kart Nauczyciela wśród wymagań niezbędnych do zajmowania stanowiska nauczyciela nie wymienia faktu dodatkowego posiadania uprawnień do bycia ekspertem MEN do spraw awansu zawodowego nauczycieli czy też egzaminatorem do przeprowadzenia egzaminu z danego przedmiotu. Wszystkie te argumenty czynią – w ocenie Sądu Rejonowego - wypowiedzenie powodowi stosunku pracy w pełni uzasadnionym.

Za niezasadny Sąd pierwszej instancji uznał także zarzut wadliwości wypowiedzenia stosunku pracy z uwagi na otrzymanie go przez powoda w czasie usprawiedliwionej nieobecności w pracy. W dniu otrzymania pisma pracodawcy zawierającego to oświadczenie powód przebywał na zwolnieniu lekarskim. Jednakże, zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r. (I PZP 4/06, OSNP 2007/7-8/89) „W przypadku istnienia podstaw do rozwiązania stosunku pracy z mianowanym nauczycielem z przyczyn wskazanych w art.20 ust.1 pkt 2 ustawy z 26 stycznia 1982r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz. U. z 2006r. Nr 97, poz. 674 z zm.) nie stosuje się art. 41 Kodeksu pracy”.

Za nieuzasadnione Sąd Rejonowy uznał wreszcie twierdzenie powoda o wytypowaniu go do zwolnienia z powodu wieku i oparte na tym twierdzeniu roszczenie o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 5.000 zł tytułem odszkodowania za naruszenie obowiązku równego traktowania w zakresie rozwiązania stosunku pracy. W myśl art.18^{3a} § 1 i 3 kp pracownicy powinni być równo traktowani w zakresie rozwiązania stosunku pracy m. in. bez względu na wiek. Dyskryminowanie bezpośrednio istnieje wtedy, gdy pracownik z powodu wieku był, jest lub mógłby być traktowany w porównywalnej sytuacji mniej korzystnie niż inni pracownicy. Z kolei przepis art.18^{3b}§1 pkt 1 kp zakazuje rozwiązania stosunku pracy wskutek różnicowania przez pracodawcę sytuacji pracownika ze względu na wiek. Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z 21 stycznia 2009r. (II PZP 13/08, OSNP 2009/19-20/248) wskazał, że „Osiągnięcie wieku emerytalnego i nabycie prawa do emerytury nie może stanowić wyłącznej przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę (art. 45 § 1 kp).”. W przedmiotowej sprawie taka sytuacja nie miała miejsca. Jak wykazał pracodawca stosunek pracy z powodem został wypowiedziany z powodu zmian organizacyjnych powstałych w placówce oświatowej, braku godzin nauczanego przedmiotu, zbyt niskich kwalifikacji zawodowych oraz zastrzeżeń do jego pracy. Kwestia osiągnięcia przez powoda określonego wieku i nabycia uprawnień emerytalnych była jedną z bardzo wielu składowych oceny jego sytuacji osobistej i zawodowej i z całą pewnością nie była wyłączną przyczyną

rozwiązania z nim stosunku pracy. Dlatego mając na uwadze całokształt przedstawionych okoliczności Sąd Rejonowy na podstawie art.45§1 kp w zw. z art.91c ust.1 Karty Nauczyciela oraz art.18^{3d} kp powództwo w całości oddalił.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o odstąpieniu od obciążania powoda kosztami procesu Sąd Rejonowy wskazał przepis art.102 kpc.

Od powyższego wyroku apelację złożył powód zaskarżając go w całości. Wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego - §27 Rozporządzenia 12 marca 2009r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli poprzez niezastosowanie tego przepisu, a w wyniku czego błędnie przyjęto, że powód nie posiada kwalifikacji do nauczania matematyki,
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia wyrażający się nieuzasadnionym przyjęciem, że powód nie posiada kwalifikacji do nauczania matematyki, podczas gdy nabył on takie kwalifikacje jeszcze przed wejściem w życie w/w rozporządzenia z 12 marca 2009r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli, a także, że pozwany nie ma możliwości przydzielenia etatu nauczycielskiego powodowi, w sytuacji, kiedy przy przydzieleniu godzin lekcyjnych nauczyciela E. S. zatrudnionej na pełen etat w innej szkole oraz godzin ponadnormatywnych innym nauczycielom istniała możliwość utrzymania etatu powoda,
3. naruszenie przepisów postępowania ,tj. art.233§1 kpc poprzez dokonanie wybiórczej, nielogicznej i nieobiektywnej oceny dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, jak również zeznań świadków w odniesieniu do kwestii oceny pracy powoda, dyscypliny jego pracy oraz w przedmiocie kryteriów wyboru nauczyciela do zwolnienia.

Wskazując na powyższe powód wniósł o zmianę wyroku poprzez przywrócenie go do pracy oraz zasądzenie wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, a także kwoty 5 000 złotych tytułem odszkodowania za naruszenie przez pozwanego obowiązku równego traktowania w zakresie rozwiązania stosunku pracy. Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą i drugą instancję.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda podlegała oddaleniu jako bezzasadna.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną dokonaną przez Sąd Rejonowy w Siedlcach. W ocenie Sądu zarzuty i wnioski apelacyjne powoda nie mogły odnieść zamierzonego skutku, gdyż Sąd Rejonowy wydał prawidłowy wyrok oraz należycie i w sposób wyczerpujący go uzasadnił.

Przed odniesieniem się do zarzutów zawartych w pkt 1 i 2 apelacji, które ogólnie sprowadzają się do twierdzenia, że Sąd Rejonowy niezasadnie uznał, że powód nie posiada kwalifikacji do nauczania matematyki i w konsekwencji uznał, że pozwany nie miał podstaw i możliwości przydzielenia mu etatu nauczycielskiego, w sytuacji gdy – w ocenie powoda - mógł to uczynić przydzielając mu godziny nauczania matematyki przydzielone nauczycielowi zatrudnionemu na pełen etat w innej szkole oraz godziny ponadnormatywne innym nauczycielom, podkreślić należy, że przyczyną wypowiedzenia powodowi stosunku pracy nie było uznanie braku jego kwalifikacji w zakresie nauczania matematyki, ale okoliczności, o których mowa w art.20 ust.1 pkt 2 ustawy – Karta Nauczyciela ,tj. zmiany organizacyjne powodujące zmniejszenie liczby oddziałów w szkole i zmiany planu nauczania uniemożliwiające dalsze zatrudnianie powoda w pełnym wymiarze czasu pracy. Okoliczność ta jest w okolicznościach sprawy bezsporna, co potwierdza treść apelacji powoda. Podkreślić dalej należy, na zwracał również uwagę Sąd Rejonowy, że wskazaną w powyższym przepisie niemożność dalszego zatrudniania nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć należy odnosić do przedmiotu nauczanego

dotąd przez tego nauczyciela, a tylko wyjątkowo, można brać pod uwagę inne przedmioty, do nauczania których dana osoba ma kwalifikacje. Na takim stanowisku stoi Sąd Najwyższy i dał temu wyraz w przytoczonym przez Sąd Rejonowy (w uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia) wyroku z 12 lipca 2001r. w sprawie I PKN 549/00 (opublikowany w OSNP 2003/11/271). Sąd Okręgowy również podziela powyższe stanowisko. Przedmiotem nauczaniem przez powoda do chwili wypowiedzenia mu stosunku pracy była technologia informacyjna, co do której pozwany wykazał, że z uwagi na zmiany organizacyjne, nie jest w stanie w dalszym ciągu zatrudniać powoda w pełnym wymiarze zajęć. Dopuszczalna na zasadzie wyjątku sytuacja badania możliwości pracodawcy zatrudnienia nauczyciela do nauki innego przedmiotu, niż dotąd przez niego nauczany, została ograniczona do sytuacji, w której po stronie szkoły występuje potrzeba dokonania zmian w tym zakresie podyktowana dobrem uczniów lub brakami kadrowymi. W niniejszej sprawie pozwany wykazał, że po stronie szkoły zatrudniającej powoda potrzeby takie nie występowały. Szkoła posiada bowiem pełną i wykwalifikowaną kadrę nauczycielską w zakresie matematyki. Dlatego za nieuzasadniony należy uznać zarzut powoda, że pozwany miał możliwość i w konsekwencji powinien był zapewnić mu etat nauczycielski poprzez przydzielenie mu nauczania matematyki w miejsce innego nauczyciela zatrudnionego równolegle w innej szkole. Odnosząc się do kwestii kwalifikacji powoda do nauczania matematyki, które – jak podnosi - wynikają z faktu ukończenia przez niego studiów magisterskich (na kierunku innym niż matematyka) i studiów podyplomowych w zakresie matematyki oraz z posiadanego przez niego przygotowania pedagogicznego wskazać należy, że tego rodzaju kwalifikacje literalnie wyczerpują dyspozycję paragrafu 2 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 12 marca 2009r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli. Zauważyć jednak należy, że nauczyciele matematyki dotychczas, tj. do chwili wypowiedzenia powodowi stosunku pracy, zatrudniani przez pozwanego, oprócz tego, że ukończyli studia magisterskie na kierunku zgodnym z nauczaniem przedmiotem (na kierunku matematyka), to również aktualnie nauczali tego przedmiotu. Tymczasem powód nauczał matematyki przez okres kilku lat, a zatem stosunkowo krótko i miało to miejsce 6 lat przed wypowiedzeniem mu stosunku pracy i przed wprowadzeniem matematyki jako przedmiotu maturalnego. Uzasadniony jest zatem wniosek, że powód nie posiada dużej i aktualnej praktyki w nauczaniu tego przedmiotu. Okoliczności te niewątpliwie pozwoliły pracodawcy dokonać negatywnej oceny zasadności powierzenia mu zadania nauczania matematyki, niezależnie od tego, że – jak wskazano wyżej – po stronie pracodawcy nie istniała taka potrzeba. W tym miejscu przytoczyć należy pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z 10 stycznia 2002r. w sprawie I PKN 771/00 (opublikowany w Lex nr 52962 i OSNP-wkł. 2002/10/4), w myśl którego porównanie kwalifikacji zawodowych jako kryterium wyboru nauczyciela do przeniesienia w stan nieczynny – art.20 ust.1 ustawy Karta Nauczyciela, wymaga uwzględnienia nie tylko formalnego poziomu wykształcenia, ale także praktyki w nauczaniu przedmiotu.

W ocenie Sądu Okręgowego nieuzasadniony okazał się również zarzut apelującego, że Sąd pierwszej instancji dokonał wybiórczej, nielogicznej i nieobiektywnej oceny dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, jak również zeznań świadków w odniesieniu do kwestii oceny pracy powoda, dyscypliny jego pracy oraz w przedmiocie kryteriów wyboru nauczyciela do zwolnienia. Przeciwnie – w uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy szczegółowo rozważył przyjęte przez pozwanego kryteria wyboru pracownika – spośród nauczycieli informatyki – do zwolnienia i odniósł je do osoby powoda. Dokonanej przez Sąd ocenie nie można zarzucić dowolności i nielogiczności. Znajduje ona potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, w tym w zeznaniach świadków. Należy podkreślić, że sama okoliczność, iż świadkowie pozostają pracownikami pozwanego nie podważa wiarygodności złożonych przez nich zeznań, jeżeli są one spójne i logiczne.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art.385 kpc apelację powoda oddalił.

O kosztach procesu za drugą instancję orzeczono na podstawie art.102 kpc.